

KUTSESTANDARD

Lennundusjulgestustöötaja, tase 4

Lennundusjulgestustöötaja, tase 4 kutsestandard on tööturu nõudmistele vastavate koolituskavade ja õppeprogrammide koostamise ning isikute kompetentsuse hindamise alus.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Lennundusjulgestustöötaja, tase 4	4

Võimalikud osakutsed ja nimetused kutsetunnistusel	
Osakutse nimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Juurdepääsu kontrollimine	4
Isikute läbivaatamine	4
Esemete (kaup, varud ja pagas) läbivaatamine	4
Sõidukite kontrollimine	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Lennundusjulgestustöötaja töö on ennetada ohte ja tõkestada ebaseaduslikku sekkumist tsiviillennunduses. Lennundusjulgestustöötaja kontrollib juurdepääsu lennualale ja ohu märkamisel reageerib vastavalt kehtestatud korrale. Lennundusjulgestustöö alal on kaks kutset: Lennundusjulgestustöötaja, tase 4, kes teostab kontrollib juurdepääsu lennualale ja Lennundusjulgestustöötaja, tase 5, kes teostab kontrollib juurdepääsu lennualale ja juhendab teisi töötajaid. Lennundusjulgestustöötaja töös on järgmised osakutsed: Juurdepääsu kontrollimine; Isikute läbivaatamine; Esemete (kaup, varud ja pagas) läbivaatamine; Sõidukite kontrollimine.
A.2 Tööosad
A.2.1 Juurdepääsu kontrollimine 1. Juurdepääsudokumentide kontrollimine visuaalselt ja seadmete abil. 2. Sisenevate isikute hindamine. A.2.2 Isikute läbivaatamine 1. Isiku ettevalmistamine julgestuspiirangualale sisenemiseks. 2. Läbivaatus käsitsi või seadmetega. 3. Reageerimine leiule. A.2.3 Esemete (kaup, varud ja pagas) läbivaatamine 1. Isiku ja ettevõtte staatuse kindlakstegemine. 2. Läbivaatuse tegemine käsitsi või seadmetega vastavalt juhendile. 3. Läbivaatuse erinõuetest ja erandite teadmine. 4. Reageerimine leiule. A.2.4 Sõidukite kontrollimine 1. Läbivaatus käsitsi vastavalt juhendile. 2. Reageerimine leiule.

A.2.5 Patrullimine

1. Lennuvälja ala kontrollimine.
2. Isikute ja sõidukite läbipääsulubade kontrollimine.
3. Erinevate lennukite vaheliste piiride kontrollimine.
4. Reisiterminali lähialade juurdepääsuteede kontrollimine.
5. Registreeritud pagasi, kauba ja varude puutumatuse kontrollimine.

A.2.6 Suhtlemine

1. Professionaalse suhtlemise põhimõtetest lähtumine.
2. Klientide vajadustele reageerimine.
3. Sõbralik suhtlemine klientidega.
4. Sobiva suhtlemismeetodi kasutamine.
5. Selge eneseväljendamine.
6. Aktiivne kuulamine.
7. Erialaterminoloogia kasutamine.

A.3 Töö keskkond ja eripära

Lennundusjulgestustöötaja töötab nii sise- kui väliskeskkonnas. Töötamine võib toimuda kõrgendatud riskiga objektidel ja peamiselt graafiku alusel.

A.4 Töövahendid

Enamlevinud töövahendid on läbivalgustusseadmed, sidevahendid jm.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Pingetaluvus, ausus, kohusetundlikkus, kohanemisvõime.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Tavaliselt on julgestustöötajad erialase koolituse läbinud isikud.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Lennundusjulgestustöötaja.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Selle kutse taotlemisel tuleb tõendada kõik kohustuslikud B.2.1 – B.2.6 ja läbivad B.2.8 kompetentsid.

Osakutse taotlemisel tuleb tõendada kompetentsid järgmiselt:

Juurdepääsu kontrollimine B.2.1 ja B.2.8

Isikute läbivaatamine B.2.2 ja B.2.8

Esemete (kaup, varud ja pagas) läbivaatamine B.2.3 ja B.2.8

Sõidukite kontrollimine B.2.4 ja B.2.8

Järelvalve töö teostamisel võib taotleja soovi korral tõendada lisaks kompetentsi Järelvalve läbiviimine B.2.7

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Juurdepääsu kontrollimine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

- 1) kontrollib visuaalselt ja/või elektrooniliselt reisijate juurdepääsudokumente (näit pardakaardi õigsust ja kehtivust), lähtudes juhendist; kontrollib visuaalselt ja/või elektrooniliselt muude isikute juurdepääsudokumente (isiku samasuse tuvastamine, dokumendi kehtivus, dokumendiga antud volitus) lähtudes juhendist;

2) hindab visuaalselt sisenevaid isikuid, järgides juhendeid; leides ohumärke või ebatüüpilist käitumist, tegutseb vastavalt etteantud juhenditele.	
B.2.2 Isikute läbivaatamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) lähtudes juhendist, valmistab isiku ette julgestuspiirangualale sisenemiseks enne läbivaatust (näit vajadusel palub isikul eemaldada üleriided jt); 2) lähtudes juhendist, vaatab isiku läbi kas käsitsi või metallidetektorit kasutades; 3) hindab leidu (näit ohtlikkus, keelatud ese jt) ja reageerib leiule vastavalt juhendile.	
B.2.3 Esemete (kaup, varud ja pagas) läbivaatamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) saadetise vastuvõtmisel teeb kindlaks selle kohaletoimetanud isiku ja ettevõtte staatuse (RAKC andmebaas); 2) teeb läbivaatust käsitsi, lähtudes juhendist - käsitsi läbivaatus peab hõlmama pagasi/varu/saadetise põhjalikku uurimist; 3) on teadlik läbivaatuse erinõuetest ja eranditest; 4) keelatud eseme leidmisel reageerib asjakohaselt ja vastavalt ettevõttes rakendavale protseduurile; on teadlik ICAO DG nimekirjas keelatud esemetest (cargo/mail).	
B.2.4 Sõidukite kontrollimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) valmistab sõiduki ja selles olevad isikud ette julgestuskontrolliks vastavalt juhendile; vaatab sõiduki käsitsi läbi, kasutades sobivaid meetodikaid ja sõidukite kontrollimise abivahendeid (näit pommipeeglid, lõhkeaine jälgede avastamise seade jm), lähtudes vastavast juhendist; 2) hindab leidu (näit ohtlikkus, keelatud ese jt) ja reageerib leiule vastavalt juhendile; hindab leitud eseme ohtlikkust, langetab otsuse edaspidise tegutsemise kohta ja võtab kasutusele meetmed vastavalt juhendile, vajadusel kutsub abi (näit politsei jt).	
B.2.5 Patrullimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) kontrollib lennuvälja ala vastavalt juhendile; 2) kontrollib isikute ja sõidukite läbipääsulube vastavalt juhendile; 3) kontrollib lennuvälja-alade vahelisi piire vastavalt juhendile; 4) kontrollib reisiterminali lähialade juurdepääsuteid vastavalt juhendile; 5) kontrollib registreeritud pagasi, kauba ja varude puutumatust vastavalt juhendile.	
B.2.6 Suhtlemine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) lähtub professionaalse suhtlemise põhimõtetest ning lahendab delikaatselt konfliktsituatsioone, kasutades sobivaid meetodeid; 2) reageerib kiiresti klientide vajadustele, reaktsioonidele ja tagasisidele; 3) suhtleb klientidega sõbralikult lähtuvalt heast tavast ning konfidentsiaalsuse põhimõtetest; 4) valib ja kasutab sobiva(d) suhtlemismeetodi(d) ja stiili, arvestades situatsiooni ja protsessis osalejate individuaalseid erinevusi, kultuurilisi uskumusi ja kombeid; vajadusel kohandab suhtlemisstiili; 5) väljendab ennast selgelt ja arusaadavalt; 6) kuulab aktiivselt suhtluspartnerit; 7) kasutab korrektset erialaterminoloogiat.	

VALITAVAD KOMPETENTSID

Järelvalve töö teostamisel võib taotleja soovi korral tõendada lisaks kompetentsi Järelvalve läbiviimine B.2.7

B.2.7 Järelvalve läbiviimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad:	

- 1) vastutab oma vahetuse jooksul töö ülesannete nõuetekohase täitmise eest kontrollpunktis (nt jälgib, et kontrollpunktis oleks piisav arv julgestustöötajaid julgestusmeetmete nõuetekohaseks täitmiseks ning reisijate sujuvaks teenindamiseks);
- 2) kontrollib, et tööülesandeid täitval julgestustöötajal oleks olemas vajalik kvalifikatsioon;
- 3) teostab jooksvalt järelevalvet kontrollpunkti töö nõuetele vastavuse üle ja hindab julgestustöötaja töö metoodika nõuetekohasust;
- 4) nõustab ning juhendab töötajaid ebareeglipärasuste ja konfliktsituatsioonide lahendamisel;
- 5) informeerib vahetut juhti ebareeglipärasustest tööprotsessides ja/või töötajatest, kelle töö ei vasta nõuetele;
- 6) teeb ettepanekuid vahetuse töö parendamiseks või kitsaskohtade kõrvaldamiseks;
- 7) teavitab vahetut juhti häid töötulemusi näidanud töötajatest.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.8 Julgestustöötaja, tase 4 kutset läbiv kompetents	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) teavitab erilukorrast vastavalt teavitamise juhendile; 2) annab õnnetusjuhtumi korral vältimatut abi, kutsub võimaluse korral meditsiinilise abi ja teatab kohe õnnetusjuhtumist objektijuhile või tööandjale; 3) kasutab oma töös eesti keelt tasemel B2 (lisa 1); 4) julgestuses enamkasutatavad ingliskeelsed väljendid; 5) vajadusel täidab dokumente; 6) järgib kutsealaga seonduvaid õigusakte; 7) oma töös järgib head tava; 8) näitab üles huvi ja teistest arusaamist; 9) kohandub meeskonnaga ja loob meeskonnavaimu; 10) peab tähtsaks eetilisi tõekspidamisi ja väärtusi; 11) loob head suhted klientide ja kolleegidega; 12) tuleb toime konfliktidega; 13) mõjub usaldusväärselt; 14) väldib mittevajalikku žargooni või keerulist sõnakasutust; 15) saab aru organisatsiooni erinevate osakondade tööst ja funktsioonidest; 16) kasutab ära tehnoloogia võimalusi tööeesmärkide saavutamiseks; 17) omandab kiiresti uued tööülesanded, meetodid, tehnikad; 18) kasutab aega efektiivselt; 19) jälgib protsessi jooksul tähtaegadest ning etappidest kinnipidamist; 20) järgib ja hoiab kvaliteeti; 21) töötab süsteemselt, metoodiliselt ja korrapäraselt; 22) järgib protseduure; 23) on organisatsioonile lojaalne; 24) jälgib tööeeskirju ja ohutusnõudeid; 25) kohaneb muutuvate oludega; 26) kontrollib oma emotsioone ka keerulistes olukordades.	
Teadmised: 1) inimeste mõju julgestusteenistusele; 2) lennunduse rahvusvahelised organisatsioonid; 3) viisaruumi kokkulepped ja piirirežiim; 4) tollindus.	
Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile

1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	12-17062013-01/1k
2. Kutsestandardi koostajad	Nele Ahtma, Tallinna Lennujaam Tarvi Pihlakas, Tallinna Lennujaam Martin Kiuru, Lennuamet Ivar Nikopenzius, AS G4S Eesti Kristjan Saarik, AS G4S Eesti Heigo Stamm, AS G4S Eesti Tauno Nugis, AS G4S Eesti Meelis Keldrema, AS G4S Eesti
3. Kutsestandardi kinnitaja	Transpordi ja Logistika Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	14
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	17.06.2013
6. Kutsestandard kehtib kuni	16.06.2018
7. Kutsestandardi versiooni number	1
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	5414 Turvatöötajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Aviation security officer, level 4
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	